

2023 til 2024

Årsplan Blakstadheia Barnehage

Froland kommune

Godkjent av SU: 9.06.2023

Forord.....	4
Innledning.....	5
Barnehagens samfunnsmandat.....	5
Overordnet mål.....	5
Syn på barn.....	6
Barns medvirkning.....	6
Voksenrollen.....	7
Gode barndomsminner.....	7
Robuste og trygge barn.....	8
Omsorg.....	8
Lek og relasjoner.....	9
Danning.....	10
Læring.....	11
Bærekraft, nærmiljø og livsmestring.....	11
Årets tema: Årstidene.....	12
Vennskap og fellesskap.....	13
Barns psykososiale miljø.....	13
Progresjon.....	14
Overganger.....	15
Når barnet begynner i barnehagen.....	15
Overganger innad i barnehagen.....	15
Overgangen mellom barnehage og skole.....	15
Foreldresamarbeid.....	16
Hva kan foreldre forvente av barnehagen:.....	17
Hva forventer barnehagen av foreldrene:.....	17
Viktigheten av å ha en god dialog mellom hjem og barnehage.....	17
Barnehagens forventninger til hente- og bringe- situasjonene.....	17
Retningslinjer og rutiner for søvn i barnehagen.....	18
Rutiner ved soving i Blakstadheia barnehage.....	18
Hvordan vi tenker rundt klær og påkledning.....	19
Om egne leker.....	19
Bursdagsfeiring.....	19
Fagområdene fra Rammeplanen.....	20

Kommunikasjon, språk og tekst	20
Progresjonsplan:.....	21
Kropp, bevegelse, mat og helse	22
Progresjonsplan:.....	23
Kunst, kultur og kreativitet.....	24
Progresjonsplan:.....	24
Natur, miljø og teknologi.....	25
Progresjonsplan:.....	25
Antall, rom og form	26
Progresjonsplan:.....	27
Etikk, religion og filosofi	27
Progresjonsplan:.....	28
Nærmiljø og samfunn.....	29
Progresjonsplan.....	30
Trafikksikker kommune	31
Forebyggende arbeid mot overgrep.	31
Planlegging, pedagogisk dokumentasjon og vurdering.....	32
Eksterne samarbeidspartnere.	33
Årets gang i barnehagen	34
Vedlegg:.....	34
• «Barn og søvn» Et informasjonsskriv fra helsestasjonen i Froland.....	34
• Handlingsplan for å sikre barn et godt psyko-sosialt miljø i Frolands barnehager.	34

Årsplan Blakstadheia barnehage.

Visjon:

Å gi barn gode barndomsminner.

Satsningsområde:

Robuste og trygge barn.

Barnehagens kjerneverdier

- ✓ Humor og glede
- ✓ Omsorg og trygghet
- ✓ Anerkjennelse og likeverd
- ✓ Medvirkning

Forord

Årsplanen er et arbeidsredskap for **personalet**, den synliggjør våre verdier og mål. Den forteller hvordan vi skal jobbe med lek, læring, omsorg, medvirkning og sosial kompetanse. Den forsikrer **eiere og brukere** om at den pedagogiske profilen til barnehagen er i henhold til lover og regler. Den gir **foreldre** informasjon, og dermed også mulighet for involvering og medvirkning.

Våre arbeidsmåter og verdier er bygget opp gjennom mange år med praksis, refleksjon over vårt arbeid, evaluering og faglig utvikling. Vi har sett at de grunnleggende verdiene består, også etter at vi fikk ny Rammeplan for barnehagen i 2017. Det som er i endring er barnas hverdag, og hvert eneste øyeblikk vi oppdager sammen. Våre planer skal avspeile spontaniteten og tilstedeværelsen i øyeblikket. Verdiene er ankeret som holder oss fast i det som er viktigst i samspillet mellom mennesker. Personalet i Blakstadheia barnehage har i fellesskap bygget opp en årsplan, som har vært gjennom revideringer og forbedringer over mange år. Hvert år har vi ett eller flere utviklingsprosjekter, der vi reflekterer og bygger videre på våre arbeidsmåter innenfor de ulike temaene i Rammeplanen.

Dette arbeidet skal forsterke den røde tråden som binder oss sammen. Vårt viktigste arbeidsverktøy er personalet, med sine ulike personligheter, kompetanse og forutsetninger. Siden en hver gruppe preges av de menneskene som deltar, kan avdelingene fremstå som ulike. Likevel er vi bevisste på å

arbeide for et fellesskap på tvers av avdelingene, der vi bygger og viderefører tradisjoner som skal styrke fellesskapet i en mangfoldig barnehage.

Hovedmomentene i årsplanen vil stort sett være de samme hvert år, men fornyes og reflekteres over gjennom vårt utviklingsarbeid innenfor ulike tema.. Detaljene i arbeidet blir synliggjort gjennom den enkelte avdelings månedsbrev.

I tillegg til årsplanen vil vi hvert år utarbeide en brosjyre med informasjon om personale, ferie og fridager som gjelder inneværende år.

Innledning.

Blakstadheia barnehage er en kommunal barnehage, som åpnet i 1992 med to avdelinger, og som utvidet til 4 avdelinger i 2012. Høsten 2023 utvides barnehagen igjen med en avdeling.

Barnehageåret 2023 til 2024 er fordelingen av plasser på avdelingene som følger:

Nøtteliten: 9 plasser, 1-3 år

Kongla: 9 plasser, 1-3 år

Eikenøtta: 18 plasser, 3 til 6 år

Knerten: 16 plasser, 3 til 6 år.

Bjørka: 11 plasser 1-4 år

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal ivareta barnets behov for omsorg, lek og læring i et miljø preget av menneskelig likeverd, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse og solidaritet. Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet skal ivaretas. Vi skal fremme likestilling mellom kjønnene og forebygge diskriminering og mobbing. Vi skal også jobbe for å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal ivareta og støtte barna med hensyn til deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

I Blakstadheia barnehage ønsker vi å møte barna som de er. Vi ønsker ikke å oppmuntre press som oppstår rundt dyre klær og utstyr. Det skal være like flott å komme med klær som er arvet eller kjøpt brukt, som med nyinnkjøpt. Vi oppmuntrer barna til å være den de er, og til å utvikle sin egen personlighet i fred. Vi forteller barna at det er flott at vi er forskjellige.

Overordnet mål.

Formålsparagrafen for norske barnehager, § 1 i barnehageloven sier:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

Rammeplan for barnehager sier:

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng

og samlet bidra til barns allsidige utvikling. I samiske barnehager skal dette arbeidet bygge på samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna» (Rammeplanen 2017. side 19)

Syn på barn.

En god barnehage er bevisst hvilke verdier som ligger i bunnen av sitt arbeid. I Blakstadheia barnehage respekterer vi et hvert menneske som et likeverdig individ og vi ønsker å skape en kultur der alle føler seg verdsatt og sett. Barndommen er en livsfase med egenverdi. Det vil si at en god barndom er et gode i seg selv, og ikke bare en forberedelse til voksenlivet. Vi respekterer hvert barn som et selvstendig individ med egne rettigheter slik de kommer til uttrykk i FNs Barnekonvensjon.

Rammeplanen sier:

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse.» (Rammeplanen 2017. side 8)

Barn påvirker og påvirkes. De skal bidra med sin egen kunnskap i barnehagens hverdagsliv.

I Blakstadheia barnehage skal alle barna kjenne seg betydningsfulle og kunne sette spor. Barna skal bli sett og hørt. Personalet skal tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende leke- og læringsmiljø, tilpasset hvert enkelt barn og den aktuelle barnegruppe. Ved å vektlegge gode relasjoner mellom voksne og barn, der vi ser det enkelte barn og søker barnets perspektiv i enhver sammenheng, legger vi et grunnlag for å gi barn mulighet for medvirkning på barnehagens innhold.

Barns medvirkning.

Rammeplanen sier:

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.» (Rammeplanen 2017. side 27)

FNs barnekonvensjon sier:

«Alle barnehagebarn har rett til medvirkning. De skal ha frihet til å treffe egne valg innenfor fellesskapets rammer. Det betyr at barn har en stemme – og at voksne skal lytte til hva denne stemmen uttrykker. Barn har rett til å bli møtt med respekt for sine uttrykk og synspunkter»

Medvirkning definerer vi som barnas mulighet for å påvirke innhold og pedagogikk i hverdagen.

I Blakstadheia barnehage gjør vi det ved å ta hensyn til det barna er opptatt av i planlegging av tema og prosjekter. Deres interesser observeres og vektlegges i de pedagogiske planene, i samsvar med barnas alder og modning. Når barna er trygge, og voksne møter barnas utspill og nysgjerrighet med respekt og tillit, har vi et godt utgangspunkt for å gi barn medvirkning i sin egen hverdag.

Det betyr at personalet skal tenke igjennom hvilke rammer de setter for barnas mulighet til medvirkning. Målet er at barna skal oppleve at de har mulighet til å gi uttrykk for hva de ønsker, mener og vil i sitt eget liv. De skal få anledning til å kjenne etter hvorfor de vil det de vil- og bli møtt med anerkjennelse for det. Vi vektlegger derfor de daglige samtalene vi har med barn som en av de viktigste arenaene for barns medvirkning. Det forutsetter tilgjengelige, tilstedeværende og delaktige voksne.

Voksenrollen.

Når vi planlegger aktiviteter, skal vi også tenke gjennom hvordan de voksne skal forholde seg i situasjonen. Personalet skal være mer veiledere enn instruktører.

Voksne skal la barna eie sin egen opplevelse, sine egne følelser, tanker og meninger. Målet er å fremme barnas selvstendighet, tro på seg selv, respekt for seg selv og andre. Likeverd er en viktig verdi som er grunnlaget for denne voksenrollen.

I Blakstadheia barnehage skal personalet bruke intuisjonen for å prøve å forstå hva barna egentlig prøver å si, vi skal lytte etter mer enn ordene. Vi skal bekrefte barnas opplevelser, det handler om å anerkjenne barnas egenart, respektere deres følelser og erfaringer. Det betyr at den voksne ikke sitter med fasiten, men at vi skal etterstrebe et likeverdig forhold, og ikke en ovenfra - og- nedholdning. De voksne har alltid ansvar for relasjonene mellom barn og voksne.

Personalet skal tilstrebe å være mest mulig nærværende i situasjonen. Det vil si at de må så godt som mulig være tilstede i øyeblikket sammen med barna, slik at de kan dele opplevelsene på en måte som forsterker de gode relasjonene.

Gode barndomsminner

Vår visjon er å gi barna gode barndomsminner. Vi ønsker at tiden i Blakstadheia barnehage skal være en tid barna husker med glede. Hva som blir de gode barndomsminnene vil variere fra barn til barn. Personalet har selv vært gjennom en prosess der vi har prøvd å gjenopplive våre egne gode

barndomsminner. For noen er det de gode, hverdagslige ritualene som gir de beste minnene, for andre er det spesielle hendelser og merkedager. Hukommelsen hjelpes av sansene. Vi husker dufter, farge og lyder. Gjennom våre faste tradisjoner skaper vi minner, som kan handle om duften av pepperkaker eller nybakt brød. Det kan være fargene på dekorasjonene som skifter etter årstiden. Det kan være følelsen av å rulle i nyslått gress eller synet av flaggene i 17.maitoget. Det kan være teatergruppene som av og til kommer gjennom «den kulturelle bæremeisen» eller en togtur. Eller det kan være morsomme, spontane påfunn preget av humor og glede. Kanskje var det en voksen som kledde seg ut, eller barna som fant på å lage sirkus. Gode barndomsminner kan ikke planlegges, men vi kan skape en hverdag med opplevelser for alle sanser og være bevisste på å gripe de gyldne øyeblikk for spontanitet og livsutfoldelse.

Robuste og trygge barn

Satsningsområdet «robuste og trygge barn» er nytt for barnehagene i Froland dette barnehageåret. I løpet av året vil personalet reflektere over hvordan dette kan arbeides med i hverdagen.

Livsmestring er et sentralt begrep i Rammeplanen

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing»

I en verden full av påvirkninger, og der det er et stort press på barn og unge, er det viktig å bygge opp deres motstandsdyktighet og gjøre dem robuste til å takle utfordringer og motgang.

Dette betyr ikke at barna skal «tøffes opp» gjennom å møte utfordringer de ikke kan mestre. I Blakstadheia barnehage tenker vi at barna må «trygges opp».

Dette kan vi gjøre ved at de får utfordringer de vil være i stand til å mestre, bygget på hvor de er i øyeblikket, og gjennom anerkjennelse når de mestrer noe nytt. Vi må ikke se oss blind på hva som er aldersadekvat, men møte hvert enkelt barn som et individ på det stedet i utviklingen de er.

Vi er opptatt av livsmestring gjennom utelek og naturopplevelser. Det er vår erfaring at mye lek i skog og mark bygger robuste barn, og gir mange muligheter for gode mestringsopplevelser.

Vi kan støtte barn til å stå ved egne meninger, og kunne si nei, men også å kunne tåle å få et nei uten at verden raser sammen.

Vi kan gjøre dette gjennom å speile og anerkjenne deres følelser, men samtidig holde på normer og regler som er satt. Barn kan også være delaktige i å utforme reglene, og snakke sammen om hvordan man setter grenser for seg selv.

Omsorg.

I barnehagen er det viktig at vi forsøker å roe ned hverdagen. Barnas hverdag er preget av at det er mange mennesker rundt dem. I barnehagen skal de få tid til «en til en» kontakt med en voksen, hver gang de trenger det. Omsorg er basert på relasjoner, den voksne er avgjørende for at denne relasjonen skal bli god. Å være oppriktig interessert i det barna er opptatt av er god omsorg. Vi vil gi nok tid og rom for aktivitetene så barna kan fordype seg og konsentrere seg så lenge de ønsker.

Omsorg handler om å få ro, en kos på kinnet, en klem, et godt fang. Å ha mange muligheter for samtaler og å lese bøker, å kjenne at barna og voksne «lander». Personalet skal være tilstede for barna, og lære dem å gi omsorg til hverandre. Vi skal sette oss ned på gulvet på deres nivå, være der og ta vare på barna i øyeblikket. Det gir grunnlag for at voksne ser og hører hvert barn. Omsorg skal prege hele hverdagen: inne og ute, i lek og i læring. Personalet er rollemodeller for barna ved å skape et omsorgsfullt miljø der hvert enkelt individ blir møtt med empati.

Rammeplanen sier:

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger» (Rammeplanen 2017. side 19)

I Blakstadheia barnehage vil vi etterstrebe en stressfri hverdag for å oppnå dette. Vi har små grupper for å bli godt kjent med hverandre. Dette gir tid og ro til fordypning, undring og utforskning. Vi legger opp dagsrutinene på en mest mulig tilpasset måte for alle barn.

Et lite barn har av og til behov for å sitte med nesa inn mot brystet på en voksen. Det skal hun eller han få lov til. Men det er også omsorg å hjelpe barnet til å vende nesa ut mot verden. De skal få trygghet på fanget, samtidig som vi åpner opp verden for dem med små skritt. Å kombinere dette på en god måte krever et kompetent personale.

Lek og relasjoner

Rammeplanen sier:

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.» (Rammeplanen 2017. side 20)

Vi i Blakstadheia barnehage vil at barna skal leke fordi det er viktig for all utvikling: fysisk, sosialt, språklig og mentalt. I lek lærer barna å vente på tur og å gi og ta, de får erfaringer med hvordan det sosiale samspillet fungerer med andre barn og de utvikler sin sosiale kompetanse. De uttrykker og bruker fantasien og de bearbeider hendelser. De får fysiske og motoriske utfordringer. De opplever glede.

Personalet skal ha respekt for barnas egen spontane lek. De skal verne om den utfoldelsen leken gir, og de skal gi den tid og rom. Personalet skal være fleksible i forhold til å endre på dagsrytmen for ikke å avbryte barnas lek. De skal lage planer som setter av godt med tid så barna kan fordype seg i leken. De skal skaffe tilveie det utstyret barna trenger i sin lek. Og de skal dele gruppa i mindre enheter for å skjerme leken.

Vi ønsker at de skal erfare hvordan de kan få venner, og beholde venner. De skal få erfaringer med konflikthåndtering og det å være fleksibel. De får erfaringer med å ordne opp litt selv, fordele roller, tilpasse seg andres ønsker, og å håndtere et «nei».

Dette krever av de voksne at de skal være tilstede og tilgjengelige. De skal observere og ha et overoppsyn for å oppdage eventuelle konflikter. Personalet skal være delaktige på barnas premisser. De skal bidra til å utvikle leken når den stagnerer, og hjelpe de barna som ikke får til å leke. Personalet skal også være gode rollemodeller ved å gi av seg selv og vise glede ved å leke.

Relasjonene mellom barn og voksne skal være likeverdige. Barna er selvstendige individer og møtet mellom barn og voksne er møter mellom mennesker. Vi møter også barna som individer, og barna vil knytte seg ulikt til ulike voksne, på samme måte som voksne finner de menneskene de passer best sammen med. Dette skal vi respektere. Det oppstår bånd mellom barn og voksne, og disse båndene skal være preget av kjærlighet og respekt.

Danning

Rammeplanen sier:

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.»
(Rammeplanen 2017. side 21)

I Blakstadheia barnehage tenker vi at danning er summen av alt barnet erfarer og de impulser det får fra alle de miljøer de ferdes i. De får med seg holdninger og verdier hjemmefra, og de utvikler sine verdier i møte med barnehagens kultur. Vi kan tenke at barnehagen er en egen kultur, som preges av alle medlemmer, både de barna og de voksne som jobber der. Kulturen preges også av møter med mennesker som kommer inn i barnehagen, det kan være barnets foreldre og søsken, men også vaktmesteren og vaskepersonalet. Vi ønsker at personalet skal være gode rollemodeller, som møter mennesker med gjestfrihet og respekt.

Vi hjelper barna med overgangen mellom hjem og barnehage, ved å vise respekt for barnets hjem og familie. Dette gjør vi for eksempel ved å lage bildeplansjer der vi viser barnets familiemedlemmer, og gjennom samtaler der barnet får plass til å fortelle om opplevelser hjemmefra.

Sammen med barna griper vi hverdagens opplevelser til å synliggjøre valg av handlinger basert på hva som er våre felles verdier. Det som er vondt for meg, er også vondt for den andre. Hva skjer med den andre dersom du sier dumme ting?

Vi har også samlinger der vi tar opp verdispørsmål gjennom planlagte aktiviteter. Det kan være om følelser, som i «steg for steg», eller det kan handle om å ta vare på naturen.

Vi må også lytte til barna og ta deres innspill og meninger på alvor. På den måten dannes en følelse av å være et verdifullt medlem av barnehagesamfunnet.

Læring

Rammeplanen sier:

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.» (Rammeplanen 2017. side 22)

I Blakstadheia barnehage skal personalet støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnet selv. Vi skal legge forholdene til rette for deres interesser, finne materiale som er aktuelt, og lete etter informasjon sammen med barna.

De voksne skal støtte barna ved å sette ord på disse læringserfaringene.

Vi legger til rette for helhetlige læresituasjoner ved å gripe fatt i det som opptar barnet og utvide det med flere impulser. Vi voksne skal være tilstedeværende i øyeblikket, slik at vi oppdager det som fanger interessen. Vi stopper opp og undrer oss sammen med barna, for eksempel dersom vi finner dyrespor på tur. Noe ganger er barn så opptatt av ting over tid at det fører til at vi lager større og mindre prosjekter. Vi har på denne måten gjennom årene hatt mange spennende prosjekter, som for eksempel verdensrommet, sykestue og Hakkebakkeskogen..

Bærekraft, nærmiljø og livsmestring

Rammeplanen sier

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. (Rammeplanen 2017 s. 10)

I Frolands kommuneplan for 2021 til 2033, er nærmiljø og bærekraft viktige elementer i kommunens satsningsområder fremover.

I innledningen trekkes klima og miljø frem som et av tre hovedfokus for arbeidet fremover. Planen trekker frem flere av FN's bærekraft mål, blant annet nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn:

Trygghet i lokalsamfunnet handler blant annet om beredskap, infrastruktur, trafiksikkerhet, miljømessig bærekraft og klimamål i tråd med regionale og nasjonale målsettinger. Et kjennetegn på et bærekraftig lokalsamfunn er også tilhørighet og fellesskap. Froland skal være et inkluderende samfunn der det er godt å leve og ingen står utenfor. Det skal være takhøyde og rom for alle, og perspektivene likestilling, inkludering og mangfold - LIM - skal stå sterkt i Froland.

Bærekraft handler også om tilknytning til lokalmiljøet, og at vår sosiale kapital bygges gjennom de mulighetene vi har for å delta og føle oss inkludert i nærmiljøet. Derfor arbeider vi med denne tilknytningen, ved å utforske lokalsamfunnet og ta i bruk de mulighetene vi finner. Livet i barnehagen er ikke bare innenfor gjerdet.

Vi i Blakstadheia barnehage er opptatt av at barn lærer gjennom opplevelser. Omsorg for naturen handler om at barna skal få sjanse til å bli glad i naturen. Dette gjør vi gjennom å skape gode opplevelser og barndomsminner i all den vakre naturen vi har rundt oss, i vårt eget nærmiljø.

Ved å ta i bruk områdene rundt barnehagen til lek, utvider vi mulighetene til allsidig utfoldelse. Vi skaper tilhørighet til stedet og gjennom gleden ved bevegelse i naturen gir vi barna et verktøy til livsmestring, som de tar med seg videre i livet.

Personalet skal være gode rollemodeller for barna ved å dele sin egen glede over, og tilhørighet til naturen og nærmiljøet. De skal utøve et bevisst forbruk, og de skal vise respekt for naturen der vi ferdes.

Årets tema: Årstidene

Hvert år bestemmer personalet et overordnet tema, som skal være vår «røde tråd» gjennom året. Avdelingene står fritt til å finne de aktivitetene og arbeidsmåtene de vil bruke innenfor dette temaet. Også her har vi med prinsippet om barns medvirkning, slik at barnas engasjement og nysgjerrighet skal være ivaretatt når vi planlegger detaljene. De ulike aktivitetene vil beskrives nærmere i avdelingens månedsbrev og planer.

Dette barnehageåret har vi valgt å fordype oss i de fire årstidene. Barnehagens periodeplan har vært uendret gjennom mange år, og den er bygget opp rundt årstidene. I tillegg har vi hatt ulike tema, som også har fulgt årets gang. Det er naturlig i en barnehagen å følge årstidene. På samme måte som hver dag har sin dagsrytme og uka har sin rytme, har også året sin rytme. Vi er mye ute, og da preges hverdagen av været, og av hva vi opplever ute. Barna opplever med sansene, og de lærer av det som fanger oppmerksomheten i øyeblikket. Opplevelsene ute er svært ulike på en vinterdag med tykke klær og masse snø, sammenlignet med sommerdagene, der man slipper ekstra klær, og kan oppleve et mylder av insekter, blomster og fuglesang.

I år vil vi minne hverandre på øyeblikket og tilstedeværelsen. Vi har hatt mange spennende tema de siste årene, og dette året vil vi utforske mer hva som skjer når hovedfokus er å være mye ute og følge årets gang.

Vennskap og fellesskap

Rammeplanen sier:

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.» (Rammeplanen 2017. side 22)

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Sosial kompetanse er viktig for at barn skal trives og for at de skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspill med andre barn. Barns evne til å etablere vennskap henger sammen med den sosiale kompetansen. Barn trenger å bli kjent med alle følelsene sine, og ikke minst å anerkjenne dem. Ved å bli kjent med og sette ord på egne følelser, lærer barna å kjenne igjen andre menneskers følelser. De kan da leve seg inn i andres situasjon og vise medfølelse. Dette er viktig for å forebygge mobbing og diskriminering.

Personalet skal støtte og anerkjenne barns vennskap, og bidra til at alle får delta i lek. Voksne skal støtte barna i å ta andres perspektiv. De er viktige rollemodeller gjennom å trøste og vise empati når barna har det vanskelig. For barn skaper det stor trygghet å ha voksne rundt seg som sier det samme som de signaliserer med kroppsspråket. Vi skal derfor være ærlige overfor barna og fortelle dem hva vi føler. Vi skal være gode rollemodeller som viser hvordan vi samhandler med andre mennesker på en god måte.

I Blakstadheia barnehage skal voksne og barn lage felles regler for hvordan vi vil ha det hos oss. For eksempel: *Alle har ansvar for at alle har det bra.* Gjennom hele året jobber vi mye med barns vennskap. Vi bruker også et metodisk opplegg som heter «Steg-for-steg». Dette blir nærmere forklart på foreldremøtet på høsten.

Barns psykososiale miljø

Lov om barnehager har fra 2021 fått et nytt kapittel, som handler om barns psykososial miljø. Her står det blant annet:

«Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.» (Lov om barnehager, kapittel VIII, §42)

I barnehagen har vi tradisjonelt vært forsiktige med å bruke begrepet *mobbing*, fordi dette er et begrep som fort kan føre til at noen barns stemples som *mobbere* eller *mobbefre*. I barnehagen arbeider vi hele tiden forebyggende, slik vi i de foregående avsnittene har beskrevet hvordan vi jobber med vennskap, relasjoner, følelser og danning.

Vi vet også at barna prøver ut sine relasjoner i denne alderen. De krangler, de utvikler seg, og situasjoner i lek og sosial omgang kan bli vanskelig.

Nyere forskning på barn og mobbing i barnehagen har ført til at vi har tatt i bruk en ny definisjon på mobbing:

«Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning.»

(Forskningsrapporten «Hele barnet, hele løpet; Mobbing i barnehagen». Ingrid Lund m.fl 2017)

Denne forståelsen gjør at vi må ta barnets opplevelse på alvor. I Frolands barnehager har vi utarbeidet en handlingsplan for å sikre barns psykososiale miljø i barnehagen. Hensikten med planen er å ha klare retningslinjer for hvordan vi møter barn, foreldre og personale, som opplever at et eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Alle skal oppleve å bli tatt på alvor, og alle saker må meldes til styrer.

Planen beskriver også hvordan barnehagen arbeider forebyggende, og hvordan vi vil samarbeide med foreldrene for å sikre barna et trygt og godt miljø. Planen ligger i sin helhet som vedlegg til denne årsplanen.

Progresjon

Rammeplanen sier: *«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.» (Rammeplanen 2017. side 44)*

I Blakstadheia barnehage jobber vi tett på barna, slik at vi kan gi det enkelte barn mulighet til å utvikle seg videre fra der det befinner seg. Vi ser barna, og legger til rette for at de får nye utfordringer å strekke seg etter, når vi ser at de behersker verden godt på det trinnet de er på i øyeblikket.

Valget av innhold i våre aktiviteter har en klar progresjon fra småbarnsavdeling til stor avdeling, og skolestarterne får andre utfordringer enn de andre på avdelingene.

Der vi synger ett vers av en sang med ettåringene, har kanskje femåringene lært seg alle versene av «Bamses fødselsdag». For de minste barna er en tur på egne ben rundt hele barnehagegjerdet en lang og spennende ekspedisjon, mens de eldste barna lett går til Osedalen og hjem igjen.

På samme måte vil alle våre aktiviteter utvikle seg etter hvert som barna blir eldre og utvikler nye ferdigheter. Vi har utarbeidet en progresjonsplan for hvert av de syv fagområdene.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier:

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.» (Rammeplanen 2017. side 33)

Når barnet begynner i barnehage er det en ny verden som skal erobres. Til nå har barnets verden for det meste bestått av hjemmet og den nære familie. Fra nå av blir barnehagen en viktig del av livet de neste årene, og det er svært viktig at det bygges en god bro mellom disse to verdener. Vi vil fra første stund jobbe for at det oppstår en nær og god relasjon mellom barnet og kontaktpersonen i barnehagen. Som foreldre kan dere hjelpe barnet med dette ved å vise barnet trygghet og tillit i denne situasjonen. Barnet ser at dere stoler på barnehagen og at det er ok å være der. Da vil løsrivelsen bli lettere. Dersom det blir for mye usikkerhet fra foreldrene i bringe- og hentesituasjoner vil barnet oppleve utrygghet.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen sier:

«Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.» (Rammeplanen 2017. side 33)

I Blakstadheia barnehage besøker barna hverandre på avdelingene. Utpå vårparten passer vi på at de barna som skal begynne på stor avdeling regelmessig besøker avdelingen de skal begynne på. Vi er også ofte sammen på utelekeplassen, og de voksne er bevisste på å bli kjent med de barna som begynner på deres avdeling. Vi arrangerer også en besøksdag på den nye avdelingen sammen med foreldrene. De pedagogiske lederne på avdelingene organiserer overgangssamtaler seg imellom når barn bytter avdeling.

Overgangen mellom barnehage og skole

Rammeplanen sier:

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.» (Rammeplanen 2017. side 33)

Froland kommune har en egen plan for overgangen mellom skole og barnehage. Der står det blant annet hvilke forventninger skolen har til hva barnehagen skal forberede barna til:

«Istandsette barna til å møte skolen: - Sosial kompetanse; lære å få venner og å være en venn. - Kunne samarbeide, lytte, vente på tur, kunne ta imot beskjeder - Lære å klare seg fysisk og praktisk; kle seg, klare seg på do - Øve på finmotorikk» ([Overgang fra barnehage til skole - Froland kommune](#))

Det siste året i barnehagen er spesielt for de eldste barna. De får en egen rolle som de eldste i barnehagen. Gradvis får de mer ansvar, og også mer frihet etter hvert som de utvikler selvstendighet. De øver på å være selvstendige i situasjoner de til nå har trengt voksen hjelp, de øver på å vente på tur og følge spilleregler, de øver på grunnleggende begreper og trafikkregler. Vi vil også ha egne samlinger for dem, for å skape et eget fellesskap der de kan kjenne på å være eldst. Også for de eldste barna er lek, empati og sosial kompetanse det aller viktigste.

Utenom samlingene følger vi også barnas interesser når det bl.a. gjelder bokstaver og tall. Med andre ord får skolestarterne oppleve gleden av å lære seg tall og bokstaver når de er klare for det, samtidig som vi i barnehagen legger til rette slik at de får kjennskap til disse begrepene. Dette gjør vi både ute på tur og inne.

Naturen er en fantastisk læringsarena, det er mindre konflikter når vi er i naturen, og barna får anledning til å utvikle både motoriske og kognitive ferdigheter på en helt unik måte. Senere tids fokus på at barna sitter for mye stille, og at leken får for lite plass i skolen, har vist hvor viktig det er å få muligheten til et variert friluftsliv.

Barnehagene har overføringssamtaler med skolen før skolestart, i samråd med foreldrene. Skolen inviterer også til en «bli kjent-dag» om våren.

Foreldresamarbeid.

Barnehagen ønsker å gjøre sitt beste for at vi sammen med foresatte skal skape et best mulig barnehagetilbud for alle barn. Det betyr at samarbeid med barnas hjem er viktig og avgjørende. Alle foreldrene i barnehagen utgjør barnehagens foreldreråd. Det velges en foreldrerepresentant fra hver avdeling. Blant disse velges to representanter til SU

SU, samarbeidsutvalget, består av to foreldrerepresentanter, to representanter fra de ansatte i barnehagen, samt en representant fra kommunen (eier). Styrer i barnehagen fungerer som sekretær i SU.

Rammeplanen sier:

«Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer.» (Rammeplanen 2017. side 30)

Hva kan foreldre forvente av barnehagen:

- Vi gir trygghet og omsorg i et aktivt læringsmiljø.
- Vi har taushetsplikt.
- Vi har pedagogisk leder på hver avdeling, og et kvalifisert personale.
- Vi gir informasjon, råd og veiledning, og vi tilbyr 2 foreldresamtaler i året. Dersom det er behov, er vi også tilgjengelige for flere samtaler.
- Vi har minimum 2 foreldremøter i året. Møtenes innhold er informasjon om barnehagens arbeid og forskjellige barnefaglige tema.
- Vi har beredskapsplaner for ulykker, sorg og kriser.
- Vi har felles vedtekter for alle kommunale barnehager i Froland kommune.
- Barnehageplassen beholdes til barnet begynner på skolen.

Hva forventer barnehagen av foreldrene:

Det er viktig at dere:

- Leser informasjonen som sendes ut av barnehagen.
- Gir informasjon til barnehagen som kan være viktig å vite for å gi barna en best mulig hverdag.
- Passer på at barna har nok klesskift og klær til ulike værforhold.
- Overholder åpningstidene, slik at personalets arbeidstid respekteres.
- Gir beskjed til barnehagen ved fravær.
- Gir beskjed til barnehagen dersom andre skal hente barna.

Viktigheten av å ha en god dialog mellom hjem og barnehage

Hendelser i hjemmet kan virke inn på barnas humør og oppførsel i barnehagen. Det er derfor viktig for barnets trivsel at dere informerer litt om det kan være ting som gjør at barnet har mye å tenke på. Dødsfall i familien, flytting og andre ting kan virke inn på barna, og for at vi skal ivareta barnet best mulig, er det nyttig å vite litt om det.

For at dere som foreldre skal vise trygghet til barna, må dere ha tillit til barnehagen og til at personalet gjør en god jobb, til beste for barna. Tillit oppnås gjennom en god dialog, og vi oppfordrer dere til å spørre om det er noe dere er usikre på, og si fra dersom det er noe dere ikke er fornøyd med. Dere er alltid velkommen til å be om en ekstra samtale, enten med pedagogisk leder på deres avdeling eller med styrer.

Barnehagens forventninger til hente- og bringe- situasjonene.

Disse daglig møtene er svært viktige for at barna skal få en god hverdag i barnehagen, og vi er opptatt av at de skal bli så gode som mulig. Foreldrene hjelper barnet med av og påkledning, og barnet inkluderes i samtalen med personalet. Det er viktig at barnet er i fokus, og at vi ikke snakker «over hodet» på barnet. Dersom dere har viktige ting å ta opp med barnehagen, må dere be om et

møte, eller ta en telefon. I garderoben er det barn og andre voksne til stede, og vi kan ikke drøfte følsomme temaer som angår enkeltbarn i all offentlighet. Det er heller ikke tiden for å ta opp eventuell misnøye med barnehagen.

Når barnet hentes på ettermiddagen snakker vi litt om hvordan barnet har hatt det, og hva vi har gjort denne dagen. Dersom det er sent på dagen, ber vi dere ha forståelse for at personalet har ansvar for å skape en god atmosfære for de barna som ennå ikke er hentet, og derfor ikke alltid har tid til lange samtaler. Derfor lager vi jevnlig gode rapporter som forteller mye om alt det spennende vi gjør.

Retningslinjer og rutiner for søvn i barnehagen

Følgende retningslinjer gjelder alle barnehagene i Froland:

Mål:

Å sikre at alle barn som har behov får en god, trygg og tilstrekkelig søvn i barnehagen.

Bakgrunn:

Med utgangspunkt i Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagen, Forskrift om miljørettet helsevern og Barnekonvensjonen, har alle barn rett til tilstrekkelig med søvn og hvile i barnehagen. De har rett til et oppvekstmiljø som sikrer en helsefremmende og god utvikling.

I følge nyere forskning om søvn og hjernens utvikling er nok og riktig søvn helt grunnleggende for en god utvikling av hjernen. Vi viser til kommunene retningslinjer utarbeidet av Helsestasjonen. Denne rutinen er forankret i disse retningslinjene.

I følge prinsippet om barns medvirkning har barn rett til å bli tatt på alvor når de gir uttrykk for grunnleggende behov som søvn.

I barnehagene i Froland ønsker vi derfor å legge til rette for at barns søvn er tilpasset deres individuelle behov.

Tiltak:

Barn skal legges når de er trøtte og få sove til de våkner.

Etter hvert som barnet blir eldre og det nærmer seg avslutning av den perioden der barna sover om dagen, er det et prinsipp at de ikke skal vekkes før det er gått en time. Dette er for å ta hensyn til den naturlige søvnsyklusen, og faglige råd om at barn ikke skal vekkes i løpet av perioden med dyp søvn. (se skriv fra Helsestasjonen i vedlegg)

Rutiner ved soving i Blakstadheia barnehage

- Småbarnsavdelingen i Blakstadheia barnehage har lagt til rette for utesoving.
- Barna sover i medbrakte vogner, som skal være utstyrt for skiftende vær og temperaturer. Varm pose om vinteren, teppe dyne etter værforhold, insektsnett og regntrekk.

- Vognene settes i skygge, og i ly for vær og vind.
- Ved soving skal barna være forskriftsmessig fastspent med egnede seler. Det brukes ikke skjerf, og klærne skal ikke ha snorer.
- Barna kan ha en kosebamse/kosefille og smokk, men det skal ikke ligge andre gjenstander i vogna.
- Personalet er til stede til alle barna har sovnet.
- Det brukes babycall. En voksen er vakt. Vognene er plassert synlig fra vinduet i det rommet der vakten sitter, og i regelen er et vindu åpent. Vakten ser til vognene minimum hvert femte minutt.

Hvordan vi tenker rundt klær og påkledning

På våre nettsider ligger det et detaljert skriv med gode tips til påkledning, og lister over hva som skal være i barnets korg for enhver tid. Dette skrivet deles også ut til nye foreldre. Her i årsplanen vil vi si litt om klær i et pedagogisk perspektiv.

Barnehagen er barnas arbeidsplass, og vi ønsker at de skal ha klær som er robuste og egnet til alle slags aktiviteter. Det skal rett og slett være «arbeidsklær». Barna skal kunne bevege seg og være aktive. Klærne skal tåle at det kanskje blir malingsflekker. Noen ganger maler vi store bilder på gulvet, og selv om vi har maleforklær, kan det hende noen flekker lurer seg inn på klærne. Barna har rett til, og behov for å utfolde seg i fysisk lek.

Vi jobber med at barna skal bli mest mulig selvstendige og lære å kle seg selv. Da er det fint med klær som er enkle å ta på og av. Tenk lag på lag. Om vinteren er det best med ullundertøy. Blir det varmt inne, kan barna ta av seg det ytterste laget. Da er ull-longsen og trøya praktiske inneplagg, og barnet slipper å kle seg om fra ytterst til innerst når vi skal ut.

Vi øver på at barna skal kjenne etter om de er for kalde eller for varme, slik at de selv kan ta ansvar for å ta på en ekstra genser, eller at de kan få ta av lua når de er varme og svette om våren. Forskning viser at barn som gis et ansvar for selv å kjenne etter, både på temperatur og også på sultfølelse, tar gode og fornuftige valg.

Om egne leker

Vi ønsker ikke at barna skal ha med egne leker i barnehagen. Vårt samfunnsmandat er blant annet å utjevne sosiale forskjeller, og i barnehagen har alle rett til å leke med de samme lekene. Dette er også en del av arbeidet for å utvikle sosial kompetanse. Vi ønsker at barna skal bli møtt på hvem de er som mennesker, ikke hvilke materielle ting de eier.

Et unntak er kosedyr, kosefille og andre overgangsobjekter. På småbarnsavdelingene kan de få være med, for å sikre trygghet når det trengs. I en overgang kan de få være med til stor avdeling, men henvises da til sekken i garderoben.

Bursdagsfeiring

Vi markerer barnas bursdag i barnehagen med krone på hodet og bursdagssang. I tillegg lager vi smoothie eller serverer fint fruktfat. Det er bursdagsbarna som velger hva de ønsker å ha.

Barnehagen vil ikke at dere tar med kake til bursdagene i barnehagen- de kan dere spare til selskap hjemme og til sommerfesten en gang i året.

Dersom dere arrangerer selskap hjemme, kan dere henge opp invitasjon i barnehagen kun dersom dere inviterer alle barna på avdelingen. Det oppstår mange vonde følelser rundt invitasjoner dersom ikke alle får. Noen foreldre tenker det kan være greit å henge opp bare til jentene eller bare til guttene. Vi forstår at det kan være en enkel løsning, men barna i barnehagen kan ha gode venner på tvers, og tenker ikke alltid over den kjønnsforskjellen. Dersom dere bare tenker å invitere noen, må dere kontakte hverandre privat. Vi spør om tillatelse før vi gir ut telefonliste til de andre foreldrene på avdelingen.

Husk at det ikke er et krav å arrangere store barnebursdager hjemme.

Fagområdene fra Rammeplanen.

I Rammeplanen er det beskrevet 7 fagområder, som alle norske barnehagebarn skal ha erfaringer fra i løpet av et barnehageår. I Blakstadheia barnehage vil disse fagområdene være med i alt vårt arbeid. Fagområdene viser mangfoldet i de erfaringene barna skal få i barnehagen, og er tett sammenvevd med hverandre i alle våre aktiviteter.

I motsetning til skolens oppdeling i enkeltfag, vil det i barnehagens måte å arbeide på bestandig være mer enn ett fagområde representert. Barn lærer gjennom bruk av hele seg og alle sanser, og deres utfoldelse er mangfoldig. For eksempel vil en tur i skogen inneholde erfaringer og kunnskap med dyr, insekter og planter, kroppen blir brukt til allsidig utfoldelse i ulendt terreng, barna får føle variasjoner i været, de blir kjent med nærmiljøet og de kan utforske former og farger. Det hele bindes sammen av språket, som hele tiden utvikles i dialog med både voksne og de andre barna. Nye begreper læres, og språket brukes til å samhandle og å sette ord på erfaringene. Når de voksne er aktive og bevisste i slike situasjoner vil dette være unike læringssituasjoner, der vi kan finne at alle fagområdene er involvert.

Mye av innholdet knyttet til tema og prosjekter blir til underveis, ut ifra hva barna er opptatt av. Læring skjer best når vi spiller på lag med barnas nysgjerrighet og oppmerksomhet. Kontinuerlig vurdering og evaluering av arbeidet vårt garanterer at vi er innom alle fagområdene i løpet av året. I perioder har vi større fokus på enkelte av fagområdene enn andre. I den konkrete planleggingen av arbeidet med fagområdene, støtter vi oss på Rammeplanen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Rammeplanen sier:

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.»

I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforskning av både muntlige språk og skriftspråk.» (Rammeplanen 2017. side 47)

I Blakstadheia barnehage er vi bevisst på at alle barn skal få et rikt og variert språkmiljø i barnehagen. Barn med solid språklig kompetanse vil ha gode forutsetninger for samspill med andre. Å forstå det som blir sagt, og å kunne gi uttrykk for egne tanker, følelser og meninger er viktig for å kunne samhandle godt med andre mennesker.

Barna tilegner seg språk i hele sin våkne tid av døgnet. Derfor er det så viktig at vi tenker helhetlig omkring språkarbeidet i barnehagen, og at vi hele dagen har et språkmiljø som gjør språktilegnelsen for hvert enkelt barn optimal.

Alle barn skal oppleve at noen lytter til og viser interesse for det de sier og gir uttrykk for- hver dag. I samspill med barn skal voksne være engasjerte og mentalt nærværende. Det sentrale er hvordan personalet i barnehagen kan fremme god språkutvikling gjennom de vanlige aktivitetene i barnehagehverdagen. Arbeid med språk i mindre og atskilte grupper, språkgrupper, er et supplement og en viktig del av et godt tilbud for mange barn. Det kan likevel ikke erstatte systematisk språkstimulering som en del av barnehagens hverdagsaktiviteter. Det er tett sammenheng mellom tidlige erfaringer med bøker og lesing, og barns språklige, og senere skriftspråklige, utvikling. I Blakstadheia barnehage handler språkstimulering om å få varierte og rike erfaringer. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold, barna skal lytte, gi respons, oppfordres til å bruke et variert ordforråd, uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, løse konflikter, skape positive relasjoner i lek. Vi har regelmessige samlinger, der vi bruker rim, regler, sanger og eventyr.

Progresjonsplan:

1-2 år

- Rim og regler som Tommelfinger, Bake kake søte, Fem små mus.
- Bevegelsessanger: Hode, skuldre, kne og tå, Du har to øyne
- Tradisjonelle og kjente barnesanger som Bæ bæ lille lam, Lille Petter Edderkopp
- Peke- og billedbøker som Karsten og Petra, Emma og Tomas, Ludde
- Sette ord på det som står i bøkene
- Enkle spill og puslespill
- Eventyr: enkle eventyr, som:
Geitekillingen som kunne telle til ti, Bukkene Bruse,
- Sette ord på alt vi gjør sammen med barna.

3-4 år

- De samme eventyrene som før. Dramatisering/leke eventyr sammen med barna
- Nye eventyr som Askeladden, Den lille røde høna, Pannekaka
- Spill som Memory og Lotto.
- Sette ord på følelser og det som skjer i hverdagen
- Gjenfortelle rim og regler selv
- Begreper og årstider
- Dager

5-6 år

- Vitser og gåter
- Lage egne fortellinger og eventyr i samling
- Dramatisere og vise eventyr for andre.
- Lære sanger med mange vers
- Bøker med mer tekst og mindre bilder

Kropp, bevegelse, mat og helse

Rammeplanen sier:

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.»
(Rammeplanen 2017. side 49)

I Blakstadheia barnehage har vi mye plass til kroppslig utfoldelse. På samme måte som språket er med i alt vi gjør, er også den fysiske utfoldelsen en naturlig del av alt det vi gjør, og barna lærer med hele seg. Barna trenger plass til å utfolde seg, og tid til å øve på motoriske ferdigheter i sitt eget tempo.

Vi har tilgang til gymsal, som vi bruker flittig. Hver uke har vi fast tid der vi disponerer den.

Vi har også flotte naturområder med mulighet for allsidig lek. Personalet er bevisst på at barna skal oppmuntres til å utvikle motoriske ferdigheter, og støtter dem i deres utforskning.

Alle i personalet har jevnlig førstehjelpsopplæring. Vi har gode rutiner for helse og sikkerhet i alle situasjoner.

Måltidene i barnehagen er viktige. Maten skal være sunn og allsidig, og gi nok energi til lek og aktiviteter. I tillegg til selve maten, legger vi vekt på at måltidene skal være hyggelige, sosiale opplevelser. Måltider er også gode arenaer for læring. Her får barna trene på selvstendighet gjennom å lære å forsyne seg, og å smøre sine egne brødsiver. De øver på å sende til hverandre, og å vente på tur. Samtalen ved bordet skal være inkluderende. Vi snakker om små og store

begivenheter i hverdagen, og øver på å gi hverandre ordet og lytte til hverandre. Barna oppfordres til å smake på ukjent mat, men skal aldri presses til å spise noe de ikke liker. Vi tar hensyn til allergier, og prøver å finne gode alternativer til mat som barna ikke kan spise.

Når barna leveres om morgenen er det anledning til å spise frokost. Til dette måltidet har de egen matpakke. Det er ikke lov å ha med kaker eller kjeks i matpakken. Barna kan gjerne ha med en yoghurt.

Formiddagsmat serveres i ellevetiden. Dette er et smøremåltid, med grovt brød og forskjellig pålegg fire dager i uken. Vi velger sunne, varierte pålegg. Den femte dagen serverer vi et varmt måltid. Vi varierer regelmessig mellom kjøtt, fisk, vegetarisk mat og supper. Grønnsaker er en del av de daglige måltidene, både når det er brødmatt, og når det er varm mat.

Det hender også vi baker egne brød eller rundstykker sammen med barna og den enkelte avdeling legger av og til opp til ekstra matlaging sammen med barna.

I totiden serveres et enkelt måltid med frukt og knekkebrød/brød. Vi serverer melk til frokost og brødmatt, og vann til de varme måltidene og fruktmåltidene.

Progresjonsplan:

1-2 år

- Tur i ulendt terreng
- Enkle hinderløyper i gymsalen
- Øve på og avkledding
- Prøve selv å spise med skje og gaffel
- Drikke selv av kopp/glass
- Variert pålegg
- Frukt og grønnsaker hver dag
- Bake rundstykker og delta i matlaging
- Varm mat. Oppfordre til å smake på ukjent mat
- Håndvask og klut. Prøve selv
- Steg for steg

3-4 år

- Gymsalen: ribbevegg, hinderløype
- Regellek: Fisken i det røde hav
- Tur i skog og mark, klatre i trær og på steiner
- Sykling
- Smøre maten selv
- Barna deltar på enkel matlaging, skjære frukt og grønt
- Samlinger om kropp og grenser Barnehagepakken
- Steg for steg

5-6 år

- Steg for steg
- Snakke om følelser
- Samlinger om kropp og grenser Barnehagepakken
- Vanntilvenning (om vi får midler til dette)

- Kunnskap om mat og kosthold

Kunst, kultur og kreativitet

Rammeplanen sier:

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.» (Rammeplanen 2017. side 50)

I Blakstadheia barnehage får barna utfolde seg gjennom større og mindre kunstprosjekter. De har tilgang til tegne- og malesaker, og de lager mange spennende ting gjennom året. Vi har ofte små og store teaterprosjekter, til glede for hverandre. Vi har utstyr til å se film, og vi lager noe ganger våre egne små filmer sammen med barna.

Vi har av og til besøk av Rikskonsertene og «den kulturelle bæremeisen», som formidler teaterforestillinger til barnehager i hele landet. Vi lager julepresanger og pynt til de ulike årstidene. Prosessen er viktigere enn produktene, og barna får sette sitt personlige særpreg på det de lager.

Progresjonsplan:

1-2 år

- Prøve ut forskjellige maleteknikker som fingrene, føttene, kost, sugerør, piperensere og svamper
- Fri utfoldelse gjennom dans, lek og forskjellige formingsaktiviteter
- La barna gjøre ting selv, prøve selv
- 2 farger når de maler
- Leke enkle eventyr som Bukkene Bruse
- Tegner streker og kruseduller

3-4 år

- Dans med bevegelser og få trinn. For eksempel Røris eller Blime dansen
- Dramatisere eventyr, som for eksempel Askeladden som kappåt med trollet
- Teste ut ulike materialer og teknikker
- Klippe og lime
- Lage enkle instrumenter
- Tegner hodefotinger
- Tegne øyne, munn osv.

- Male med 3-4 farger
- Lytte til musikk
- Tegne til musikken

5-6 år

- Dans og musikklek, som Slå på Ringen
- Lage forestillinger. Musikk, dans og drama
- 4-5 farger å male med
- Fargelære
- Tegne og klippe ut enkle figurer
- Barna klarer mer selv og blir mindre voksenstyrt
- Tegningene blir mer detaljerte. Mennesker, sola, blomster

Natur, miljø og teknologi

Rammeplanen sier:

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.» (Rammeplanen 2017. side 52)

I Blakstadheia barnehage er vi glade i å eksperimentere, hele året. Vi lager mat sammen med barna, måler og veier, og ser hva som skjer med vannet når det koker; eller når det fryses til is. Vi er oppmerksomme på fenomener barna oppdager i naturen, og prøver i fellesskap å finne svar på spørsmål. Sjøppel blir sortert, og gjennom forsøk undersøker vi hva som skjer for eksempel når brødet mugner. Vi sår frø om våren, og vi har frukttrær og bærbusker, som vi kan følge gjennom året.

Vi har kortere eller lengre turer alt etter barnas alder og forutsetninger, flere ganger i måneden. Av og til har vi med oss mat og spiser ute. Vi har flere plasser i skogen som vi benytter: Indianerskauen, Kongleskauen og Pinnebekken. Friluftsliv og utelek er en viktig del av Blakstadheia barnehage sitt innhold. På tur får barna allsidig bevegelseserfaring, sanseerfaring og opplevelse av gruppetilhørighet. De får utfordringer og de får et variert aktivitetstilbud.

Progresjonsplan:

1-2 år

Være bevisst på dyreliv lyder og adferdsmønster. Eksempler på dette kan være:

- Rumpetroll
- Kyllinger og småfugl
- Eventyr og billedbøker om dyr.

- Være ute hver dag
- Lek ute i alle årstider (skape kjennskap til dette gjennom førstehåndserfaringer kaldt, varmt, vått, tørt osv.)
- Også forskjellige lekaktiviteter (årstid)
- Turer minst en gang i uken

3-4 år

- Lengre turer i variert terreng.
- Forskjeller på planter, insekter og dyr
- Fra jord, til bord
- Hvor kommer maten fra
- Kjøkkenhage
- Kompost
- Kildesortering
- Ny jord
- Bruk av digitale verktøy som kamera og Ipad

5-6 år

Bruke naturen som læringsarena og lekeplass
Artskjennskap

- Dyr
- Fugler
- Pattedyr
- Småkryp
- Insekter
- Krypdyr
- Edderkopper
- Planter
- Blomst
- Trær

Antall, rom og form

Rammeplanen sier:

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnerer, argumentere og søke løsninger.» (Rammeplanen 2017. side 53)

I Blakstadheia barnehage er vi opptatt av matematikk i hverdagslivets situasjoner. Gjennom matlaging og baking får barna erfaring med mål og mengder. Vi deler, og vi beregner hvor mange det

blir til hver. Vi teller og sorterer. Vi er bevisst former og størrelser og vi forsøker å benevne disse med de riktige begrepene. De fleste prosjektene våre tilføres telling, måling og sortering i en eller annen form. Vi spiller mye spill, som innebærer telling og tallforståelse.

Progresjonsplan:

1-2 år

- Sanger, rim og regler med tall
- Telle sammen med barna i samlingsstunden
- Bøker som Geitekillingen som kunne telle til ti
- Spill som ballongspill sammen med de eldste på avdelingen
- Forsøk, teknikk: forskjellige væsker, farger vann med forskjellige farger
- Lete etter former som trekant, firkant og sirkel
- Konstruksjon; Bygge høye tårn. Duploklosser

3-4 år

- Sanger, rim og regler med tall
- Lese bøker som for eksempel Bukkene Bruse i badeland
- Telle antall barn fremlengs og baklengs på norsk og engelsk
- Konstruksjonslek: Klosser, magneter og legoklosser
- Baking, matlaging. Måleenheter, vekt osv.
- Kortspill, stigespill, ludo osv
- Forsøk
- Øve på å stå først, etter, sist osv
-

5-6 år

- Skrive tall og bokstaver
- Telle stavelser
- Spill som rimlotto og ludo. Bruke terninger
- Forskjellige former
- Bamser. Forskjellige størrelser
- Telleregler. For eksempel poli1, poli2 osv
- Måle. For eksempel avstanden av sendte papirfly

Etikk, religion og filosofi

Rammeplanen sier:

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.»

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.» (Rammeplanen 2017. side 54)

I Blakstadheia barnehage bruker vi hverdagens episoder til å konkretisere og reflektere over verdier. Konflikter mellom barn løftes opp til å snakke om hva som er rett og galt, og forsøker å vekke barnas empati og nestekjærlighet. Når barna undrer seg, forsøker vi å undre oss sammen med dem, og ikke komme med ferdige svar.

De kristne tradisjonene markeres ved julegudstjeneste i kirka og påskesamling i barnehagen i regi av Den norske kirke. Når vi har barn i barnehagen med forskjellig kulturbakgrunn skaffer vi oss kunnskap om barnas bakgrunn og markerer viktige festdager.

Progresjonsplan:

1-2 år

Meg selv

- Få et positivt menneskesyn, Vi er likeverdige
- Se på bilder av seg selv eller se i speil, «huset mitt»
- Hva er likt/ulikt
- Kjenne igjen ulike følelser

Livssykluser- liv og død:

- For eksempel følge et tre (frukttre, bjørketre) gjennom året
- Egg i rugekasser, følge utviklingen, kanskje begrave en død kylling

Filosofiske samtaler/pratestund

- Vi undrer oss sammen med barna. La barna komme med sine egne tanker/ betraktninger. Ikke ha alt for konkrete svar på spørsmål av religiøs art

Ulike markeringer

- Markere høytider fra de ulike religioner som er representert i barnehagen..
- Adventsstund, nissemarsj
- På jakt etter påskeharen
- Påskevandring i regi Froland kirke

3-4 år

Filosofiske samtaler/pratestund.

- La barna undre seg, stille spørsmål,

- tid til undring og plass til barnas spørsmål
- respektere barnas filosofiske betraktninger
- la barna snakke om det de er opptatt av
- Spørsmål om liv og død
- Få rom og tid til samtaler. Bøker om temaet (Lillesøster og Mimmi)

Konflikthåndtering

- Tid til å lytte. Hjelp til å få en oversikt over hva som har skjedd. Oppmuntre barna med å komme med forslag til løsninger

Ulike markeringer:

- Barna kan være med å forberede markeringer som adventsstund og samlinger.
- Ulike livssyn som er representert. Mat, klesdrakter, flagg osv.
- Julegudstjeneste i kirka,
- Påskevandring

5-6 år

- **Filosofiske samtaler/pratestund**
- Samme som 3-4 år, men på et mer avansert nivå. Barna har flere ord og uttrykk for en dypere samtale. De har flere erfaringer og opplevelser fra sitt eget liv.

Konflikthåndtering

- Barna er nå sterkere verbalt, og kan lettere finne løsninger eller kompromisser. Vi støtter dem i at det er bra å tenke forskjellig og ha egne meninger. Bidra til å finne løsninger som alle kan være enige om. Hjelp dem å sette ord på følelser. (Jeg ble så sinna)

Markeringer

- Samme som for 3-4 år.
- Oppmuntre barna til å fortelle fra sin egen kultur. Vise frem kulturuttrykk i samlinger

Nærmiljø og samfunn

Rammeplanen sier:

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike

familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.» (Rammeplanen 2017. side 56)

I Blakstadheia barnehage bruker vi nærmiljøet aktivt gjennom turer i området rundt barnehagen. Vi besøker også biblioteket jevnlig og har en gang i året en togtur, enten til Arendal eller til Nelaug. De forskjellige avdelingene har litt ulike tradisjoner der.

Vi blir kjent med funksjoner som brannvesen gjennom den årlige brannvernuka, og vi forsøker å få besøk av brannbil minst en gang i året.

Vi har mange tradisjoner, som bygger på tradisjoner i storsamfunnet. Juleverksted, julegrøt, Luciafeiring karneval, påskelunsj og sommerfest.

Vi markerer FN-dagen med en årlig innsamling til barn som trenger det, kombinert med et prosjekt om barns rettigheter og barn i andre land.

Hver jul har de store avdelingene «omvendt adventskalender», der de samler inn julegaver, som førskolebarna leverer til Frelsesarmeen.

De ulike avdelingene har også tradisjon for å besøke for eksempel bondegårder og andre arbeidsplasser.

Progresjonsplan

1-2 år

- Lage «huset mitt», med bilder av familiemedlemmer
- Ut og se på det som skjer i nærmiljøet
- Vise interesse for det barna er opptatt av
- Øve på å gå i ulendt terreng
- Plukke bær i skogen
- Bli kjent med det som er i nærmiljøet
- Lære om hverandres familier
- Togtur

3-4 år

- Gå på tur for å se hverandres hus og hvor vi bor
- Lengre turer i skog og nærmiljø
- Plukke bær
- Ta buss til byen eller en togtur
- Gå på kafe
- Markere samefolkets dag. Tegne flagget, lære å telle og en sang på samisk
- Barna viser bilder og forteller om landet de kommer fra

- Lære sanger fra andre land
- Samarbeid med skolen. Små og store lærer å vise hverandre respekt
- Solidaritet med barn i andre land. Markere FN-dagen.

5-6 år

- Tur til Frolandia og bibliotek
- Besøke skolen de skal begynne på
- Markere samefolkets dag. Tegne flagget, lære å telle og en sang på samisk
- Lære å telle på andre språk. Lære enkelte ord fra de språkene som snakkes i land der barn eller voksne kommer fra
- Solidaritet med barn i andre land. Markere FN-dagen

Trafikksikker kommune

Froland kommune har fokus på trafikksikkerhet, og ble i 2016 kåret til «Trafikksikker kommune». I Blakstadheia barnehage jobber vi med holdninger til trafikksikkerhet i alle situasjoner der vi er ute med barn på tur. Vi bruker refleksvester når vi går langs trafikkert vei, og vi legger vekt på å snakke om, og å følge trafikkreglene. Vi bruker i tillegg de pedagogiske verktøyene Tarkus og Naffen, fra henholdsvis «Barnas trafikkklubb» og NAF. Foreldrene orienteres om holdninger til trafikk på årets første foreldremøte.

Forebyggende arbeid mot overgrep.

Mange barn er dessverre utsatt for overgrep eller omsorgssvikt. Og enda verre: De fleste av dem går gjennom barndommen uten at noen gjør noe med det. Kanskje er det ingen som oppdager det, kanskje er det ingen av de som vet, som våger å si eller gjøre noe. I Blakstadheia barnehage bruker vi Barnehagepakken, et opplegg fra Stine Sofie-stiftelsen. Gjennom samtaler og samlinger ønsker vi å bidra til at barn kan få et godt og bevisst forhold til kroppen sin. Vi ønsker at de på den måten skal få hjelp til å tørre å si fra til voksne når de opplever ting som for eksempel kan være vondt, ekkelt eller rart. Opplegget bidrar til å gjøre barn og voksne bevisst på forskjellen mellom gode og vonde hemmeligheter. Vi vil at barn skal si fra til voksne om hemmeligheter som kan være «store som fjell», som en fireårig gutt sa det. Og vi vil at personalet skal tørre, ville og ta seg tid til å høre etter hva barnet forteller til oss. Opplegget gir personalet økt kunnskap om å se de barna som må bli sett, og å sette i gang tiltak for barnets beste. Det skal hjelpe personalet til å tørre å si fra mer, når vi er bekymret for om barn opplever ting det ikke bør oppleve. Det kan gjelde enten de blir behandlet dårlig med ord, vold eller seksuelle overgrep, eller er vitne til foreldre som krangler eller slåss.

Vi kommer til å bruke opplegget i samlingsstunder på de to «store avdelingene», samtidig som de voksne skal øves i å kunne snakke om disse tingene på en naturlig og tillitvekkende måte. Mange voksne som har vonde minner om overgrep forteller at de ikke hadde et språk for å sette ord på det de opplevde. Nyere erfaring viser at overgrep kan forebygges ved at barn lærer å sette grenser for kroppen sin. Slike grenser kan også dreie seg om slike ting som at voksne ikke har rett til å presse barna til å gi en klem dersom de ikke vil.

Det er trist at slike overgrep også har skjedd i barnehager. Vi forebygger dette gjennom å kvalitetssikre personalet. Alle må levere politiattest før de begynner å jobbe, og vi har også rutiner

for fornyelse av disse over tid. Vi har også rutiner for at personalet aldri er alene i barnehagen eller på turer borte fra barnehagen. Så langt det er mulig praktiserer vi åpne dører overalt. Vi ønsker også å understreke at slike tragiske hendelser er sjeldne. Vi har et svært stabilt personale som kjenner hverandre godt, og vi må aldri bidra til en generell mistenkeliggjøring av de fantastiske menneskene som jobber i barnehagen.

Planlegging, pedagogisk dokumentasjon og vurdering.

Vi evaluerer arbeidet i barnehagen fortløpende på avdelingsmøter og personalmøter. Vi tar utgangspunkt i årsplanen og periodeplanene når vi evaluerer arbeidet vårt. Hver avdeling står fritt til å utarbeide planer for kortere og lengre perioder, der det trengs.

Hvert år finner vi et overordnet tema, som den enkelte avdeling kan bruke som en «rød tråd» gjennom året. Dette året har vi bestemt at vi setter dette temaet på første planleggingsdagen i august. Foreldrene vil derfor få nærmere informasjon om årets tema litt senere.

Med utgangspunkt i årsplanen og periodeplanen utarbeider den enkelte avdeling hver måned en månedsplan, som distribueres til foreldrene. Denne har form av en kalender, som viser spesielle hendelser på enkeltdager. Den må ikke nødvendigvis være for detaljert. Med barns medvirkning som perspektiv vil ofte de spontane hendelsene i barnehagen være vel så viktige for barnas læringsinnhold og opplevelser. Derfor får foreldrene også jevnlig rapporter som forteller om det som har skjedd, både det planlagte og det som ikke var planlagt på forhånd. Her beskrives også hvordan fagområdene og grunntemaene i rammeplanen er integrert i alt det vi gjør.

Rammeplanen sier:

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplanen 2017. side 39)

Vurdering vil være med å gi personalet kunnskap og informasjon om sitt eget arbeid og barnas trivsel og utvikling. Barnehagens arbeid skal beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon er kommunikasjon som synliggjør mål og innhold. Barnas erfaringer og synspunkter skal inngå i dette.

- **For barna skal dokumentasjon synliggjøre deres arbeid og bidra til identitet.**
- **For foreldre skal den synliggjøre virksomheten og bidra til trygghet.**
- **For ansatte synliggjør dokumentasjonen prosesser og bidrar til utvikling og progresjon.**

I Blakstadheia barnehage skal daglig observasjon av barnas og barnegruppas samspill vurderes i forhold til om det bygger på et likeverdig og sunt forhold. I Blakstadheia barnehage skal den voksne delta aktivt i dialog med barna, lytte aktivt og prøve å forstå barnas intensjoner. Dette skal føre til

kunnskap om barnehagens miljø, om utvikling og progresjon. Dette kan være barnas arbeid, det kan være aktiviteter, og det kan være prosesser. Dette gjør vi med foto, tekst og daglig kommunikasjon oss imellom, med barna og deres foreldre. Barnehagen bruker i enkelte tilfeller kartleggingsverktøy i forhold til enkeltbarn, dette for å få en dokumentasjon av barnas utvikling. Dette er bare i bruk når foreldre har gitt sin tillatelse.

Rammeplanen sier:

«Barn har rett til vern om sin personlige integritet. Et etisk perspektiv skal derfor ligge til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn. Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven. Med behandling av personopplysninger menes all innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering av opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson. Dersom barnehagen skal utlevere personopplysninger om barnet til andre instanser og det ikke foreligger lovhjemmel, må foreldrene samtykke til dette. Kravet om samtykke fra foreldrene gjelder for eksempel ikke i tilfeller der personalet deler personopplysninger med barnevernet for å oppfylle opplysningsplikten i barnehageloven § 22.

Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn, og til å få slettet eller korrigert opplysninger som er feilaktige eller misvisende.» (Rammeplanen 2017. side 40)

Eksterne samarbeidspartnere.

Vi samarbeider tett med **Familiens hus**. Der er mange av tjenestene som er rettet mot barn og familier samlokalisert. Der har vi helsestasjon, barnevern, fysioterapeut, rusforebyggende koordinator og barnehagekontoret.

Barnevernet i kommunen hjelper familier og barn i kortere eller lengre perioder. Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, at de får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnehagen og barnevernet er to av flere aktører som bidrar til å skape trygge oppvekstvilkår for små barn.

Helsestasjonen har ansvar for å drive generelt forebyggende og helsefremmende arbeid for å trygge barns oppvekstvilkår. Helsestasjonen kan være en samarbeidspart for å tilrettelegge tilbudet for barn med særskilte behov.

Fysioterapeuten vil foreta årlige observasjoner av barnegruppene i alle barnehagene i Froland. Målet med årlige observasjoner er tidlig innsats i forhold til barnehagebarn og grovmotorikk.

Vi samarbeider også med **Pedagogisk psykologisk tjeneste** i kommunen, PPT. De gir sakkyndig vurdering av barns funksjonsevne, veiledning og råd til personalet, etter henvisning fra foreldre og barnehagen.

Vi viser også til vår handlingsplan for barns psykososiale miljø, (vedlegg) og ønsker at dere kontakter avdelingsleder eller styrer tidlig dersom dere opplever at barnet deres ikke har det bra i barnehagen.

Vi samarbeider med **ulike videregående skoler** i distriktet og har ofte gleden av å ha skoleelever i praksis hos oss i flere perioder i løpet av året.

Årets gang i barnehagen

Personalet har utarbeidet en overordnet periodeplan, der barnehageåret er delt inn i seks perioder. Periodeplanen er ment som et overordnet verktøy og en idebank til planlegging. Den støtter seg på en god barnehagetradisjon med å planlegge opp mot årstidene. Særlig på småbarnsavdelingene gir denne formen for planlegging en god forankring i barnehagen og en innføring i barnehagens tradisjoner. Etter hvert som barna vokser, kommer deres egne interesser tydeligere frem. Deres rett til demokratisk deltakelse og innflytelse på barnehagens innhold skal ha en tydelig progresjon. Derfor er det en naturlig følge at de store avdelingene ikke kan planlegge detaljert for lang tid av gangen, og prosjektarbeid kan komme til å dytte alle planer til side. Derfor vil vi her bare angi hovedtema og merkedager i de ulike periodene.

August: Tilvenning. Merkedager: første dag i barnehagen **2. august**

Planleggingsdag mandag 31. juli og tirsdag 1. august. Barnehagen er stengt

September og oktober: Høsten. Sosial ansvarlighet. Solidaritet. Merkedager: Brannvernuke. Trafikkuke. Markering av FN-dagen 24.oktober

Planleggingsdag fredag 20. oktober. Barnehagen er stengt

November og desember: Advent/jul. Merkedager: Nissemarsj med julegrøt, Luciafeiring, julebord, juleverksted, julegudstjeneste med de andre barnehagene i kommunen.

Januar og februar: Vinter. Merkedager: Tannhelseuke. Ski/akedag. Samefolkets dag 6.02. Karneval.

Planleggingsdag: tirsdag 2. januar. Barnehagen er stengt

Planleggingsdag: torsdag 1. februar. Barnehagen er stengt

Mars og april: vår. Merkedager: Påskefrokost. Påskevandring. Påskeharen.

Mai og juni: Sommer. Merkedager: Ruskendag. 17. maitrening. Sykkeldag, sommerfest for foreldre og barn. Besøksdag nye barn, Førskoleavslutning. Overgangssamtaler.

Planleggingsdag: fredag 10. mai. Barnehagen er stengt

Sommerferien er fom uke 27 tom uke 30.

Mandag 29. juli er planleggingsdag. Første dag for barna er tirsdag 30. juli 2024.

Vedlegg:

- «Barn og søvn» Et informasjonsskriv fra helsestasjonen i Froland.
- Handlingsplan for å sikre barn et godt psyko-sosialt miljø i Frolands barnehager.